

Dr. Noyan UMRUK /// BODRUM'DA ZAMAN : BODRUM DÜĞÜNLERİ

Begonviller, mandarinler ülkesi Bodrum sanıldığı gibi sadece tatilin hoşça geçirildiği, bir “lay, lay, lom” yöresi değildir...

Tüm Ege gibi Bodrum’un da kendine özgü bir kültürü, bir folklor ve edebiyatı vardır. Bu kültürel zenginlik en belirgin biçimde Bodrum düğünlerinde ortaya çıkar...

LİNK : <https://www.youtube.com/watch?v=P5z6uFcljzk>

ÇÖKERTME ZEYBEĞİ.

Tüm Ege düğünlerinin zaten bir geleneği, bir şatafatı vardır. Bu geleneği sürdüren Bodrum düğünlerinin diğerlerinden farkı, Bodrum düğünlerinin bir de edebiyatı olması.

Bodrum Eylül-Ekim aylarında düğün-derneklerle şenlenir de şenlenir. Ortalıkta, köyler, mahallelerde bir canlılık, bir hareket başlar ki; sormayın.

Pazartesi günü başlayıp, Perşembe günü son bulan düğünlere “Ters Düğün”, Perşembe günü başlayıp, Pazar günü biten düğünlere “Ön Düğün” denir.

Ters düğünler, Pazartesi sabah saat : 05 : 00 te bayrak dikimiyle başlayıp, Perşembe günü akşam namazına kadar sürer. Ön düğünler, Perşembe sabah saat 05 : 00 te bayrak dikimiyle başlayıp, Pazar günü akşam namazına kadar sürer.

Düğün süreci şöyledir :

Bayrak Dikme: Sadece Oğlan evinde yapılan bir tören olup erkekler tarafından uygulanır. Gelen misafirler düğün evine gelirken yanlarında tüfekleriyle gelirler. Sabah güneş doğmak üzereyken bayraktar tarafından düğün evinin önünde bulunan bir ağaca, Harnup (keçiboynuzu) ağacından hazırlanmış direk üzerine raptedilmiş Türk bayrağı silahlar eşliğinde dikilir. Tüfek atmanın sebebi, Türk bayrağının ve toprağının tüfek sesleriyle kazanılmasından dolayıdır. Bayrak dikildikten sonra düğün başlamıştır. Bayrak gelin alma sabahında tüfek sesleri eşliğinde tekrar iner. Gelin oğlan evine gelinceye kadar bayrak ve

bayrak direği toprağa değmez. Gelin Alma bitinceye kadar bayrak yere duser ise uğursuzluk getireceği inancından dolayı adak kesilir.

Çeyiz Alma: Bayrak dikme sabahında oğlan evi tarafından hazırlanmış süslü tepsiler ve ağırlık denilen sandık içinde hediyeler eğliğinde kız evine çeyiz almaya gidilir. Kız evine varıldığında tatlı bir telaş başlar. Gelin ailesinin el emeği ve göz nurunun gözler önüne sergileneneği andır, çeyiz alma evresi. Çeyizler oğlan tarafından gelen araçlara yüklenerek gelin ve damadın yerleşecekleri eve gider. Çeyizler kız evi yengeleri tarafından eve yerleştirebilir.

Deli Kına: Düğünün ilk günü olup Salı veya Cuma günü olur. Geceye deli kına denilmesinin amacı gecede kına yanmamasıdır. Her iki tarafta da sadece akraba ve komşuların katılımıyla düzenlenir.

Uslu Kına: Düğünde geline kına yakılan uslu kına, yörede Çarşamba veya Cumartesi günleri olur. Düğüne en çok katılımların olduğu gündür. Gündüzünde gelin soyma, akşamında ise damat soyma olarak düzenlenen, geline gelinlik, damada ise damatlık giydirme adetleri yerine getirilir. Damat soyma, akşamın ilerleyen saatlerinde oğlan evinden kız evine gitmeden önce damatlığın, eniştesi tarafından davul zurna eğliğinde yapılan giydirme törenidir. Bundan sonra oğlan evi yengeleri damatla beraber kız evine giderler. Kız evinde ise gece yarısından sonra kına yakma töreni başlar. Kına yakma töreninde sadece kız evi akrabaları kalır ve gelin yengesi, anne evinden çıkartılan yastığı üç defa çevirip, gelini bu yastığa üç defa oturtup kaldırır. Gelin başı üzerine büyük kırmızı bez atılarak gelinin kız arkadaşları ve evli bir bayan akrabası bezin altına girer. Ağıtlar eğliğinde gelinin ayak ve ellerine kına yakılır.

Gelin Alma: Ođlan evinde bayrak indirme töreniyle başlar. Bayraktar, bayrak dikme günü dikilen bayrağı gelin alma günü tüfek atmalar eşliğinde indirir. Bayrak, gelin almanın alayının en önünde gider. Gelin alma yörede eski örf ve adetlerin en çok uygulandığı törendir. Bu eski adetler yaşlılara sorulup sırayla uygulanır. Ođlan evi davul zurnalar eşliğinde kız evine doğru giderler. Burada en önemli nokta; gelin alıcının gittiği yoldan geri dönmemesidir. Gelin alıcı, dönüšte imkan varsa mutlaka dönüş istikametini değiştir. Gelin alıcı kız evine vardığında, kız evi yengeleriyle oğlan evi yengeleri şeker değiştirme adetini gerçekleştirirler. Kız evi çalgıcıları oğlan evinden gelen davullu zurnalı gelen gelin alıcıyı karşılar.

Gelin ve damat düğün alanına geçilir ve yönü kibleye döndürülerek üzerlerine şeker pembesi eseli örtülerek nikah şekeri kırılır. Daha sonra kız ve oğlan evi akrabaları tek tek oynatılır. En son ise yöresel türkü Aktaş kaldırmalı oyunuyla gelin oynatılıp baba evinden sonsuza kadar ayrılmak üzere, oğlan evi yengeleri tarafından duvak işlemleri yapılmak üzere baba evine götürülür. Artık bu saatten sonra kız evinde hüzün, gelin alıcılarda ise sonsuz bir mutluluk vardır. Duvak işlemleri oğlan evi yengeleri tarafından yapılır. Gelin baba evinde bir sandalye üzerine oturtturulur. Gelin babası gelinin beline kırmızı gelin kuşağını üç defa çözüp bağlar. Gelin babası gelinin sağ ayakkabısı altına madeni para koyar.

Yörede yeni doğan kızın allı duvaklı gelin olarak evden çıkması temenni edildiğinden, bu an gelin anne babası için gurur ve mutluluk verici bir andır. Oğlan evi yengeleri tarafından hazırlanan duvak gelin babası tarafından dualar eşliğinde gelinin başına örtülerek gelin oğlan evi yengelerine teslim edilir. Başta gelinin anne ve babaları olmak üzere bütün akrabaları ve arkadaşları bir daha baba evine gelmeyecek gelmeyecek gelinle, duvak altında tek tek ağıtlar yakarak ayrılırlar. Kız evinde hüzün, oğlan evinde neşe vardır. Oğlan evi yengeleri, gelin babası ayrıldıktan sonra duvak adetini uygularlar. 4 metre uzunluğundaki kırmızı bezin üzerine mavi eşarp gelinin başı bağlanır; eşarp üzerine zeytin dalı ve çiçekler takılır. Gelin evden ayrılırken arkasından su ve buğday atılır. Gelin alıcı, oğlan evine geldiğinde damat araba veya at üzerinde beklerken, onu gelinin etrafında 3 defa dolaştırır; gelin üzerinden madeni para atarak gelini damat annesinin evine indirir. Gelinin duvak altına erkek çocuk sokulur. Kapı üzerine yağ ve bal çaldırılır.

Duvak Alma: Gelin almanın ertesi günü gündüz yapılır. Geline toprak üzerine bir bıçak diktirilir. Geline elinde ibrikle bıçağın etrafına su döktürülerek etrafında 3 defa döndürülür. Gelinin başına duvak atılır. Duvağın bir uçunda yenge bir uçunda bayraktar ellerinde oklavalarla duvağı gelinin başında birleştirilir. Bayraktar duvağı havaya atar. Tutabilen kişi damat tarafından ödüllendirilir.

Başlıca düğün yemekleri: Keşkek, Etli Nohut, Lokum Pilavı, Musakka, El Makarnası, Sareli, Tatar ve çeşitli sebze yemekleridir.

Efendim, bana da Bodrum Düğün manilerini sizlere tattırmak, sunmak kaldı. Bu her bakımdan sıcak günlerde, belki bir bardak soğuk su gibi gelir hepimize...

BEKARLIKTAN USANMA :

Deniz dibinde balık

Okkalıktır okkalık

Ana beni evlendir

Yetti artık, bekarlık

ATIŞMASI: ZAHMET MANİ:

Deniz dibi tekneli

Üstüne gül dikmeli

Goley evlilik olmaz

Biraz zammet çekmeli

GELİN-GÜVEY MANİ:

Gayınnası sırmalı sacını tözer

Görümcesi gelin evin düzer

Damat bey acep nerelerde gezer

Va mı bu gelinden daha güzel

Dereden geçme gelin

Suyundan içme gelin

Yiğit oğlan bir söyler

Sözünden geçme gelin

KINA AĞITLARI

GELİN ANNESİ AĞITI:

Kapıların kilidi

Evlerin güzeli kızım

Ne desem, nasıl söylesem

Göynümün sultanı kızım

Gözümün ferahı kızım

Bohçalar bohçalayan

He bi yanı donatan kızım

Susuz derelede

Kavak mı bite

Sensiz bu evlerde

Duman mı tüte

NİNE'NİN AĞITI:

Dağlar bozuk değil mi?

Ciğer ezik değil mi?

Nineni bırakıp

Nahal gidiyon

Bizlere yazık değil mi?

Evlerin güzeli kızım

Nenenin kuzusu kızım

BABA EVİNDEN AYRILIŞ MANİ

Ak daşı galdırmalı

Yılanı öldürmeli

Anası hazırlandı

Bubası kahırlandı

Yandım belalım, belalım

Gidiyo, gelmiyo gari

Gidiyo elleri gınalım

GELİN ALICILAR'IN ATIŞMASI

Kız evi hazırlandı

Bubası kahırlandı

Dönüvemicek gari

Yandım belalım, belalım

Elleri gınalım

Gidiyo, boşuna beklemeyon

geri dönmeyyo gari

GELİN GÜVEYE GÖTÜRME MANİ:

Maşrabamı taşırdım

Ben aklımı şaşırdım

Çıksana güvey oğlan

Bak gelini getirdim

Bodrum'dan gönül dolusu sevgilerle...

[status draft]

[nogallery]

[geotag on]

[publicize off|twitter|facebook]

[category istihbarat]

[tags TURİZM DOSYASI, Dr. Noyan UMRUK, BODRUM, DÜĞÜN]